

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Jan BLATNÝ
ministr

Praha 15. února 2021

Č. j.: MZDR 6330/2021-1/LEG

MZDRX01EHK99

MZDRX01EHK99

Vážený pane předsedo vlády,

v příloze Vám k podpisu zasílám v pěti vyhotoveních vládní návrh zákona o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, který dne 15. února 2021 svým usnesením schválila vláda.

Materiál upravuje možnosti pro vydávání mimořádných opatření za účelem boje s pandemií onemocnění COVID-19.

Současně Vás, vážený pane předsedo vlády, žádám o předložení vládního návrhu zákona předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky k zajištění následného legislativního procesu, a to včetně žádosti o projednání materiálu ve stavu legislativní nouze.

S pozdravem

Přílohy: 5 výtisků vládního návrhu zákona

Vážený pan
Ing. Andrej Babiš
předseda vlády
Úřad vlády České republiky
P r a h a

Ministerstvo zdravotnictví, Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha 2
tel./fax: +420 224 971 111, e-mail: mzcr@mzcr.cz, www.mzcr.cz

Vládní návrh

Z Á K O N

ze dne2021

o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

MIMOŘÁDNÁ OPATŘENÍ PŘI EPIDEMII ONEMOCNĚNÍ COVID-19

§ 1

Úvodní ustanovení

(1) Tento zákon upravuje opatření pro zvládnutí epidemie onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem označovaným jako SARS-CoV-2 (dále jen „epidemie COVID-19“) a jejich dopadů na území České republiky.

(2) Nestanoví-li tento zákon jinak, použije se zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“).

§ 2

Mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví

(1) Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „ministerstvo“) může za účelem likvidace epidemie COVID-19 nebo nebezpečí jejího opětovného vzniku nařídit mimořádné opatření s celostátní působností, kterým přikáže určitou činnost přispívající k naplnění uvedeného účelu, nebo zakáže nebo omezí určité činnosti nebo služby, jejichž výkonem by mohlo být šířeno onemocnění COVID-19, anebo stanoví podmínky provádění takových činností nebo poskytování takových služeb.

(2) Mimořádným opatřením podle odstavce 1 je

- a) omezení veřejné dopravy nebo stanovení podmínek jejího provozování,
- b) omezení činnosti obchodní nebo výrobní provozovny nebo provozu obchodního centra nebo stanovení podmínek pro jejich provoz,
- c) omezení provozování holičství, kadeřnictví, pedikúry, manikúry nebo solária, poskytování kosmetických, masérských, regeneračních nebo rekondičních

- služeb nebo provozování živnosti, při níž je porušována integrita kůže, nebo stanovení podmínek jejich provozování nebo poskytování,
- d) omezení provozování přírodního nebo umělého koupaliště nebo sauny nebo stanovení podmínek pro jejich provoz,
 - e) zákaz nebo omezení konání veřejných nebo soukromých akcí, při nichž dochází ke kumulaci osob na jednom místě, nebo stanovení podmínek jejich konání snižujících riziko přenosu onemocnění COVID-19, včetně stanovení maximálního počtu fyzických osob, které se jich mohou účastnit; zákaz nelze vztáhnout na schůze, zasedání a podobné akce ústavních orgánů, orgánů veřejné moci, soudů a jiných veřejných nebo soukromých osob, které se konají na základě zákona, a shromáždění podle zákona o právu shromažďovacím,
 - f) omezení výuky nebo jiného provozu vysoké školy nebo stanovení podmínek pro výuku nebo jiný provoz vysoké školy,
 - g) příkaz poskytovatelům zdravotních služeb vyčlenit věcné, technické nebo personální kapacity ve zdravotnických zařízeních,
 - h) zákaz nebo omezení návštěv ve zdravotnických zařízeních, zařízeních sociálních služeb nebo ve věznicích,
 - i) příkaz používat ochranné, mycí, čistící nebo dezinfekční prostředky a další protiepidemická opatření,
 - j) příkaz poskytovatelům zdravotních služeb nebo poskytovatelům sociálních služeb v týdenním stacionáři, domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory nebo domově se zvláštním režimem poskytnout ministerstvu informace z jejich činnosti za účelem nastavení protiepidemických opatření,
 - k) omezení provozu dotčených prvků kritické infrastruktury a stanovení pravidel pro zajištění jejich provozu.

(3) Osoby, na něž se mimořádné opatření vztahuje, jsou povinny se jím řídit.

§ 3

Nařízení mimořádných opatření

(1) Mimořádné opatření podle § 2 ministerstvo nařídí pouze v nezbytně nutném rozsahu a na nezbytně nutnou dobu.

(2) V odůvodnění mimořádného opatření podle § 2 se zohlední aktuální epidemiologická situace na základě hodnocení rizik.

(3) Mimořádná opatření podle § 2 nařídí ministerstvo po předchozím souhlasu vlády.

(4) V případě nebezpečí z prodlení může ministerstvo nařídit mimořádná opatření podle § 2 i bez předchozího souhlasu vlády. Pokud vláda s mimořádným opatřením

nařízeným podle věty první nevysloví do 48 hodin od jeho vyhlášení souhlas, opatření pozbývá platnosti uplynutím této lhůty.

(5) Usnesení, kterým vláda vyslovila souhlas s mimořádným opatřením podle § 2, vláda neprodleně zveřejní na svých internetových stránkách a v hromadném informačním prostředku. Stejným způsobem vláda neprodleně zveřejní i informaci o tom, že nevyslovila souhlas s mimořádným opatřením nařízeným podle odstavce 4.

(6) Mimořádné opatření podle § 2 vydá ministerstvo jako opatření obecné povahy, a to bez řízení o návrhu opatření obecné povahy. Toto opatření nabývá účinnosti dnem vyvěšení na úřední desce ministerstva, nestanoví-li ministerstvo pozdější den nabytí jeho účinnosti. Mimořádné opatření se vyvěšuje na dobu nejméně 15 dnů. Ministerstvo zašle toto opatření též krajským hygienickým stanicím, které jsou povinny jej bezodkladně vyvěsit na svých úředních deskách na dobu nejméně 15 dnů.

(7) Pokud pominuly nebo se změnilы důvody pro vydání mimořádného opatření podle § 2, ministerstvo jej bezodkladně zruší nebo změní; v případě změny mimořádného opatření podle § 2 se odstavce 1 až 6 se použijí obdobně, v případě zrušení mimořádného opatření podle § 2 se použije odstavec 6 obdobně.

§ 4

Mimořádná opatření podle zákona o ochraně veřejného zdraví

Zmocnění ministerstva k vydávání mimořádných opatření podle § 69 a 80 odst. 1 písm. g) zákona o ochraně veřejného zdraví není tímto zákonem dotčeno. Při vydávání mimořádných opatření podle § 69 odst. 1 písm. b) nebo i) zákona o ochraně veřejného zdraví, jejichž účelem je likvidace epidemie COVID-19 nebo nebezpečí jejího opětovného vzniku a které mají celostátní působnost, se použije § 3 odst. 1 až 5 obdobně.

§ 5

Zveřejňování informací

Ministerstvo zveřejňuje na svých internetových stránkách

- a) aktuální analýzu epidemiologické situace onemocnění COVID-19 a odhad jejího vývoje,
- b) data o šíření epidemie COVID-19 v otevřeném a strojově čitelném formátu a
- c) informace o platných a účinných mimořádných opatřeních vydaných podle tohoto zákona nebo zákona o ochraně veřejného zdraví, je-li jejich účelem likvidace epidemie COVID-19 nebo nebezpečí jejího opětovného vzniku.

§ 6

Realizace mimořádných opatření

(1) Pokud je to nezbytné k realizaci mimořádného opatření podle § 2 nebo mimořádného opatření podle § 69 zákona o ochraně veřejného zdraví, je-li jeho účelem likvidace epidemie COVID-19 nebo nebezpečí jejího opětovného vzniku, požádá Ministerstvo zdravotnictví o součinnost některou ze základních složek integrovaného záchranného systému.

(2) Pokud realizace mimořádného opatření podle § 2 nebo mimořádného opatření podle § 69 zákona o ochraně veřejného zdraví vyžaduje provedení záchranných prací a síly a prostředky základních složek integrovaného záchranného systému nejsou k provedení záchranných prací dostatečné, může vláda na návrh ministra obrany na základě žádosti ministra zdravotnictví rozhodnout o použití Armády České republiky k záchranným pracím podle zvláštního právního předpisu¹⁾.

(3) Základní složka integrovaného záchranného systému nebo Armáda České republiky součinnost neposkytne, pokud není k poskytnutí způsobilá nebo by poskytnutím ohrozila svou činnost.

(4) Pokud je to nezbytné k realizaci mimořádného opatření nařízeného poskytovateli zdravotních služeb podle § 2 nebo mimořádného opatření podle § 69 zákona o ochraně veřejného zdraví, vyžádá si tento poskytovatel součinnost Policie České republiky.

(5) Pro účely plnění konkrétního úkolu v rámci vyžádané součinnosti podle odstavců 1, 2 nebo 4 může vláda na návrh ministra zdravotnictví, ministra vnitra nebo ministra obrany vyčlenit prostředky ze státního rozpočtu.

§ 7

Koordinace plnění mimořádných opatření

(1) Ministerstvo může za účelem naplňování mimořádných opatření podle § 2 nebo mimořádných opatření podle § 69 zákona o ochraně veřejného zdraví, jejichž účelem je likvidace epidemie COVID-19 nebo nebezpečí jejího opětovného vzniku, usměrňovat, koordinovat a kontrolovat činnost poskytovatelů zdravotních služeb nebo poskytovatelů sociálních služeb v týdenním stacionáři, domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory nebo domově se zvláštním režimem.

¹⁾ § 14 odst. 1 písm. c) zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Ministerstvo může za účelem koordinace mimořádných opatření podle § 2 nebo mimořádných opatření podle § 69 zákona o ochraně veřejného zdraví, jejichž účelem je likvidace epidemie COVID-19 nebo nebezpečí jejího opětovného vzniku, požádat vládu o svolání Ústředního krizového štábu.²⁾

§ 8

Přestupky

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo nedodrží mimořádné opatření podle § 2.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do

- a) 3 000 000 Kč, jde-li o nedodržení mimořádného opatření podle § 2 odst. 2 písm. a) až g) nebo i), pokud k nedodržení mimořádného opatření podle § 2 odst. 2 písm. i) došlo při poskytování zdravotních nebo sociálních služeb,
- b) 100 000 Kč, jde-li o nedodržení mimořádného opatření podle § 2 odst. 2 písm. i) v jiných případech než uvedených v písmenu a), nebo
- c) 50 000 Kč, jde-li o nedodržení mimořádného opatření podle § 2 odst. 2 písm. h) nebo j).

(3) Je-li přestupek podle odstavce 2 písm. a) spáchán opakovaně po nabytí právní moci rozhodnutí o stejném přestupku, uloží se pokuta do 4 000 000 Kč.

§ 9

Společná ustanovení k přestupkům

(1) Přestupek podle tohoto zákona projednává krajská hygienická stanice.

(2) Pokuty vybírá orgán, který je uložil.

(3) Příkazem na místě může přestupek podle tohoto zákona projednávat též orgán Policie České republiky nebo strážník obecní policie.

(4) Pravomocné rozhodnutí o přestupku podle § 8 odst. 2 písm. a) se zapisuje do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů.

(5) Přestupek podle § 8 odst. 2 písm. a) je spáchán opakovaně, jestliže od nabytí právní moci rozhodnutí o stejném přestupku, z něhož byl obviněný uznán vinným, do jeho spáchání neuplynulo 12 měsíců.

²⁾ § 24a zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů

§ 10

V zákoně č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění zákona č. 272/1996 Sb., zákona č. 189/1999 Sb., zákona č. 256/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 419/2004 Sb., zákona č. 174/2007 Sb., zákona č. 151/2010 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., č. zákona 51/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 302/2017 Sb. a zákona č. 544/2020 Sb. se za § 4d vkládá nový § 4e, který včetně poznámky pod čarou č. 9 zní:

„§ 4e

(1) Správa může na základě žádosti Ministerstva zdravotnictví a v souvislosti s plněním úkolů k zajištění ochrany veřejného zdraví⁹⁾ poskytnout pro potřeby správního úřadu, orgánu územní samosprávy, základních složek integrovaného záchranného systému a Armády České republiky v nezbytném rozsahu pohotovostní zásoby formou jejich bezúplatného použití. Ustanovení § 14 odst. 7, § 19 odst. 1, § 19b a 19c zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích^{1b)} se nepoužijí.

(2) Spotřebované pohotovostní zásoby poskytnuté podle odstavce 1 musí být Správě uhrazeny Ministerstvem zdravotnictví.

(3) Pohotovostní zásoby poskytnuté podle odstavce 1, které nebyly spotřebovány, je příjemce povinen vrátit Správě do 60 dnů ode dne jejich poskytnutí. Po této lhůtě je příjemce oprávněn užívat poskytnuté pohotovostní zásoby pouze na základě smlouvy uzavřené se Správou, popřípadě zápisu^{1b)} pořízeného se Správou. Návrh smlouvy, popřípadě zápisu, zpracuje Správa na základě žádosti podané příjemcem. Pokud příjemce žádost v uvedené lhůtě nepředloží, je užívání pohotovostních zásob neoprávněným použitím majetku, k němuž má Správa příslušnost hospodařit. V případě nevrácení pohotovostních zásob se postupuje podle právních předpisů upravujících hospodaření s majetkem státu.

⁹⁾ Zákon č. .../2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů.“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

§ 11

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 254/2001 Sb., zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 13/2002 Sb., zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 86/2002 Sb., zákona č. 120/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 356/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 326/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 125/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 392/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 59/2006 Sb., zákona č. 74/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 222/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 378/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 301/2009 Sb., zákona č. 151/2011 Sb., zákona č. 298/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 115/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 223/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 252/2014 Sb., zákona č. 82/2015 Sb., zákona č. 267/2015 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 250/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 193/2017 Sb., zákona č. 202/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 205/2020 Sb., zákona č. 238/2020 Sb. a zákona č. 403/2020 Sb., se mění takto:

1. V § 62a se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňují se odstavce 2 až 5, které včetně poznámek pod čarou č. 105 a 106 znějí:

„(2) Ministerstvo zdravotnictví a krajské hygienické stanice jsou oprávněny zřídit službu mobilní aplikace pro účely epidemiologického šetření a zpracovávat osobní údaje o prostorové blízkosti uživatelů, zjištěné vzájemnou interakcí jejich zařízení, a s tím související informace. Ministerstvo zdravotnictví je dále oprávněno spravovat a v rozsahu určeném v prováděcím rozhodnutí Komise (EU) 2019/1765 předávat údaje podle věty první pro epidemiologické šetření.¹⁰⁵⁾

(3) Krajská hygienická stanice nebo Ministerstvo zdravotnictví může uzavřít s fyzickou nebo právnickou osobou, která prokáže, že má nastaven systém pro zpracování osobních údajů v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679¹⁰⁶⁾ a zákonem o zpracování osobních údajů, veřejnoprávní smlouvu za účelem přenesení výkonu činností prováděných v rámci epidemiologického šetření, které spočívají ve zjišťování informací důležitých pro epidemiologické šetření.

(4) Veřejnoprávní smlouva podle odstavce 3 obsahuje výčet činností, jejichž výkon má být přenesen, a podmínky jejich výkonu, zejména

- a) úpravu úhrady nákladů souvisejících s výkonem přenesených činností,
- b) úpravu ochrany a zpracování osobních údajů,
- c) stanovení doby, na kterou je veřejnoprávní smlouva uzavírána,
- d) stanovení podmínek a důvodů pro výpověď veřejnoprávní smlouvy.

(5) Na fyzickou osobu vykonávající činnosti na základě veřejnoprávní smlouvy podle odstavce 3 se vztahuje § 89 obdobně.

CELEX: 32020D1023

¹⁰⁵⁾ Čl. 7a prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2019/1765 ze dne 22. října 2019, kterým se stanoví pravidla pro zřízení, řízení a fungování sítě vnitrostátních orgánů odpovědných za elektronické zdravotnictví a zrušuje prováděcí rozhodnutí 2011/890/EU, ve znění prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2020/1023 ze dne 15. července 2020, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2019/1765, pokud jde o přeshraniční výměnu údajů mezi vnitrostátními mobilními aplikacemi pro vysledování kontaktů a varování s ohledem na boj proti pandemii COVID-19.

¹⁰⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), v platném znění.“.

2. V § 92n se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Je-li přestupek podle odstavce 1 písm. b) spáchán opakovaně po nabytí právní moci rozhodnutí o stejném přestupku, uloží se pokuta do 4 000 000 Kč.“.

3. V § 93 se doplňují odstavce 3 a 4, které znějí:

„(3) Pravomocné rozhodnutí o přestupku podle § 92n odst. 1 písm. b) se zapisuje do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů.

(4) Přestupek podle § 92n odst. 1 písm. b) je spáchán opakovaně, jestliže od nabytí právní moci rozhodnutí o stejném přestupku, z něhož byl obviněný uznán vinným, do jeho spáchání neuplynulo 12 měsíců.“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

§ 12

V § 163 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 370/2012 Sb., zákona č. 82/2015 Sb. a zákona č. 284/2020 Sb., se doplňují odstavce 3 a 4, které znějí:

„(3) Ministerstvo může v průběhu roku se souhlasem vlády stanovit další finanční prostředky státního rozpočtu na výdaje spojené s činností škol a školských zařízení nezbytné k naplnění krizového opatření vlády vyhlášeného podle krizového zákona nebo mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví podle zvláštního zákona, a to pro jednotlivé právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení. Ministerstvo stanoví a zveřejní ve Věstníku

a) podmínky a kritéria pro poskytnutí těchto dalších finančních prostředků a

b) účel, na který může právnická osoba tyto další finanční prostředky použít, a případné další podmínky, které musí právnická osoba v souvislosti s použitím těchto dalších finančních prostředků splnit.

(4) Další finanční prostředky podle odstavce 3 ministerstvo poskytuje postupem podle odstavce 1 a krajský úřad má povinnost je právnickým osobám poskytnout.“

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona č. 161/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii a o změně zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

§ 13

V § 1 odst. 1 zákona č. 161/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii a o změně zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 586/2020 Sb., se za slova „souvisejících zákonů“ vkládají slova „a podle § 2 zákona č. .../2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů,“.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu

§ 14

V § 1 odst. 2 písm. b) zákona č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu, se za slova „o ochraně veřejného zdraví“ vkládají slova „a podle § 2 zákona č. .../2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů,“.

ČÁST SEDMÁ ÚČINNOST

§ 15

Tento zákon nabývá účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

A. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění hlavních principů, zhodnocení platného právního stavu

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob v ochraně veřejného zdraví. Při ohrožení veřejného zdraví, tedy stavu, při kterém jsou obyvatelstvo nebo jeho skupiny vystaveny nebezpečí, z něhož míra zátěže rizikovými faktory přírodních, životních nebo pracovních podmínek překračuje obecně přijatelnou míru a představuje významné riziko poškození zdraví, jsou orgány ochrany veřejného zdraví oprávněny použít mimořádných opatření zakotvených v této legislativní normě za účelem zabránění šíření infekčních a hromadně se vyskytujících onemocnění.

Za současné epidemie onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem označovaným jako SARS CoV-2 se nicméně ukazuje, že zákon o ochraně veřejného zdraví nenabízí v rámci tam vymezených mimořádných opatření dostatečnou škálu nástrojů pro její zvládnutí. Zároveň je velmi kusou i úprava procesu vydávání těchto opatření, přičemž vzhledem k tomu, že tato opatření mohou mít i celostátní působnost, a tedy celoplošné dopady, mohla by být zpochybňována jejich legitimita vzhledem ke způsobu jejich přijetí a namítána možnost svévole. Jsou totiž vydávána Ministerstvem zdravotnictví (dále též jen „ministerstvo“) jako opatření obecné povahy bez řízení o návrhu opatření obecné povahy.

Smyslem navrhovaného zákona tak je upravit zákonné mantinely pro vydávání opatření, která by měla za účelem zamezení dalšího šíření onemocnění COVID-19 omezovat některé činnosti či poskytování služeb, které jsou z pohledu epidemiologického rizikovými, případně naopak nařídit nějakou činnost, která by bránila šíření tohoto onemocnění, a to v rozsahu, na nějž zákon o ochraně veřejného zdraví dosud nepamatuje. Postup podle zákona o ochraně veřejného zdraví však tímto zákonem není vyloučen, to znamená, že mimořádná opatření budou nadále vydávána i podle zákona o ochraně veřejného zdraví, a to podle toho, co bude třeba mimořádným opatřením regulovat.

Pro zajištění větší transparentnosti a jisté garance přiměřenosti regulace se navrhuje zakotvit režim, kdy by opatření vydávaná podle tohoto zákona podléhala předchozímu schválení vládou. Současně se navrhuje zahrnout pod tento režim i mimořádná opatření podle zákona o ochraně veřejného zdraví vydávaná s celostátní působností za stejným účelem.

Zákon je přitom koncipován jako dočasný, určený pouze pro řešení stávající epidemie COVID-19, proto též nebyla jako legislativní cesta zvolena novela zákona o ochraně

veřejného zdraví. Důvodem je, že je třeba promptně reagovat na dosavadní zkušenosti s vývojem epidemie COVID-19 a dostupné vědecké poznatky o onemocnění jako takovém a v čase co nejkratším zajistit adekvátní prostředky pro řešení této epidemiologické situace, které však nemusejí být snadno zobecnitelné a přenositelné pro jiné epidemie, které mohou přijít. Je zřejmé, že právní úprava mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku obsažená v zákoně o ochraně veřejného zdraví vyžaduje systémovou revizi, a to jak z hlediska obsahu mimořádných opatření, tak procesu jejich vydávání. Takovou koncepční změnu, která vyžaduje řádné posouzení všech souvislostí, však není možné provést v daném čase.

Epidemie je zvýšený výskyt nemoci, který je geograficky a časově omezen. Při epidemii infekčního onemocnění dochází zpravidla k prudkému nárůstu počtu onemocnění v čase, kdy nemocnost dosahuje hodnot vyšších, než je běžná sporadická nemocnost. Hodnoty nemocnosti, při kterých dochází již k epidemickému šíření (tzv. epidemický práh) jsou různé a liší se podle nemoci. U některých nemocí hodnota epidemického prahu není přesně známa. Hlavním kritériem, zda se jedná o epidemii či nikoli, je pak vzájemná, epidemická souvislost jednotlivých případů nemoci. Rychlost šíření nemoci v populaci je závislá na původci nákazy, inkubační době nemoci a zejména na cestách přenosu. Mezi nejzávažnější epidemie z pohledu dopadu a zátěže v populaci jsou epidemie způsobené inter-humánním – mezilidským šířením. Nejvyšší nemocnosti v populaci je dosahováno při šíření respirační cestou, pomocí kapének obsahujících infekční agens, které se dostávají do okolí nemocného při mluvení, dýchání, kašláním a kýchání. Každá epidemie infekčního onemocnění je epidemickým procesem, skládajícím se ze tří základních článků: zdroj nákazy, cesta přenosu a vnímavý jedinec.

V souvislosti s probíhající pandemií onemocnění COVID-19 a přijatými opatřeními k odvracení jejich bezprostředních dopadů na zdraví obyvatel ČR se ukazuje, že mezi nejdůležitější nástroje, jak ovlivnit vzniklou epidemii a zastavit její nekontrolovatelné šíření, je ovlivnit tyto jednotlivé články epidemického procesu. Zdroj nákazy lze izolovat a léčit, cestu přenosu přerušit a vnímavého jedince chránit, například karanténními opatřeními či očkováním, které v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19 však není dosud zcela dostupné. Při epidemickém šíření infekčního onemocnění hrozí riziko, že bez přijetí mimořádných opatření dojde k nekontrolovatelnému šíření infekce v populaci s možností vyčerpání kapacit zdravotnického systému k možnostem izolace a léčby se zásadním dopadem do zdraví populace. Mezi nejvíce nebezpečné patří paralelní šíření, kdy jeden nemocný současně nakazí více než jednoho člověka a dochází tak k masivnímu šíření infekce v populaci.

V návrhu zákona o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 specifikované mantinely pro vydávání mimořádných opatření mají zabezpečit ovlivnění všech tří článků epidemického procesu. Cílem navrhovaných opatření je možnost včasné a správné diagnostiky nákazy (sdílení informací, personální a kapacitní dostatečnost),

rychlé izolace nemocných a karantény zdravých osob a osob podezřelých z nákazy, a to zejména prostřednictvím vyčlenění lůžek, věcné, technické a personální kapacity zdravotnických zařízení, omezení styku zdravých s nemocnými/podezřelými z nákazy. Klíčovou je pak možnost účinného přerušování šíření nákazy mezi jednotlivci a v celé populaci (omezení shlukování, omezená poskytování vybraných služeb, používání ochranných a dezinfekčních prostředků).

Hlavním cílem mimořádných opatření je přerušit souvislý epidemický proces a zastavit epidemii v co nejkratším čase a za co nejmenších ztrát lidských životů, stejně jako negativních dopadů do ekonomiky. Toho lze dosáhnout omezením pohybu osob, omezením konání hromadných akcí, omezením provozování epidemiologicky závažných činností, používáním přiměřených osobních ochranných prostředků a zvýšenou dezinfekcí.

Ze zkušeností resortu zdravotnictví s probíhající pandemií onemocnění COVID-19, jejíž původce patří mezi nové viry a o vlastnostech tohoto infekčního agens a procesu šíření nákazy stále není jednak dostatek informací a ani odborná veřejnost nemá zkušenosti s řešením takovéto mimořádné situace, která mimo jiné vyžaduje dočasnou reprofilaci akutních nemocničních lůžek, a z analýzy přijatých opatření k odvracení jejich bezprostředních dopadů na zdraví obyvatel ČR, vyvstala potřeba lépe specifikovat mimořádná opatření zakotvená v prvním řádu České republiky. Navrhovaná mimořádná opatření jsou specifikována tak, aby byla zajištěna širší škála specifických opatření zohledňující i předběžnou opatrnost pro případy možných nových hrozeb pro veřejné zdraví v průběhu roku 2020 v souvislosti s onemocněním COVID-19.

B. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem, s mezinárodními smlouvami a s právem Evropské unie

1. Soulad s ústavním pořádkem České republiky

Pro posouzení souladu navrhované změny s ústavním pořádkem bylo přihlíženo především k ústavnímu zákonu č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“), a dále pak k usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Listina“). V tomto ohledu nebyl zjištěn žádný rozpor.

Vymezení mimořádných opatření je koncipováno tak, aby jejich prostřednictvím nemohlo dojít k razantnímu plošnému omezení základních práv a svobod. V případě negativního epidemiologického vývoje a v důsledku toho vzniklé potřeby výrazněji omezit základní práva a svobody by vláda musela přistoupit k opětovnému vyhlášení

nouzového stavu a v jeho rámci by případně závažnějším způsobem zasáhla např. do svobody pohybu a pobytu či práva na podnikání v souladu s krizovým zákonem. Mimořádná opatření podle předloženého zákona bude možné vydávat bez ohledu na ne/existenci nouzového stavu, neboť se jedná z hlediska jejich charakteru o jiná opatření než ta, která jsou vydávána podle krizového zákona, a to ať už jde o jejich obsah, cíle, který sledují, či formu - krizová opatření jsou vydávána ve formě rozhodnutí vlády, která Ústavní soud ve svém usnesení spis. zn. Pl. ÚS 8/20 posoudil jako zvláštní druh právního předpisu (právní předpis sui generis).

2. Soulad s právem EU a mezinárodními smlouvami

Navrhovaná právní úprava se prakticky nedotýká práva EU a není s ním tedy v rozporu. Pouze velmi stručně provádí čl. 7a prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2019/1765 ze dne 22. října 2019, kterým se stanoví pravidla pro zřízení, řízení a fungování sítě vnitrostátních orgánů odpovědných za elektronické zdravotnictví a zrušuje prováděcí rozhodnutí 2011/890/EU, ve znění prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2020/1023 ze dne 15. července 2020, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2019/1765, pokud jde o přeshraniční výměnu údajů mezi vnitrostátními mobilními aplikacemi pro vysledování kontaktů a varování s ohledem na boj proti pandemii COVID-19, pokud jde o předávání údajů pro epidemiologická šetření.

Navržená právní úprava se nedotýká mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána.

C. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy

Navržená právní úprava nemá dopady na státní rozpočet ani na jiné veřejné rozpočty. Jejím obsahem je v zásadě pouze umožnění orgánům státní správy přijímat nově vymezená mimořádná opatření směřující k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku.

D. Zhodnocení dopadů na podnikatelské prostředí České republiky, sociálních dopadů, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a to včetně vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen, a dopadů na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava nepředstavuje bezprostřední dopady na podnikatelské prostředí. Nicméně vzhledem k tomu, že umožňuje orgánům státní správy přijímat mimořádná opatření směřující k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku v mírně širším rozsahu než doposud, nelze vyloučit, že v důsledku jejího přijetí a následné

aplikaci může dočasně dojít v návaznosti na přijetí některých mimořádných opatření k mírně větší zátěži podnikatelů (z hlediska nařízení či naopak zákazu určité činnosti). Na druhou stranu, včasným přijetím takových opatření by mělo dojít k zabránění šíření epidemie, která by jinak mohla mít daleko zásadnější negativní dopady na podnikatelskou sféru.

Obdobné platí pro sociální dopady, kdy určitá omezení v důsledku přijatých mimořádných opatření jsou vyvážena vyšší ochranou obyvatelstva. Pro infekční onemocnění je typické, že jeho průběh je výrazně horší u starších nebo polymorbidních osob. Principem navrhované úpravy je mimo jiné umožnit přjmout i taková opatření, která by vedla ke snížení rizika nákazy pro tuto skupinu obyvatel.

Návrh nemá žádné dopady na životní prostředí. Navrhovaná právní úprava není v rozporu ve vztahu k zákazu diskriminace. Rovněž není v rozporu se zákonem č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon). Neobsahuje také žádná ustanovení, která by narušovala právo na rovné zacházení a vedla k diskriminaci. Navrhovaná právní úprava se nijak nedotýká rovnosti žen a mužů.

E. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava se nijak nedotýká ochrany soukromí a osobních údajů fyzických osob. Informace, které by podle navrženého § 2 odst. 2 písm. j) měli sdělovat poskytovatelé zdravotních služeb a poskytovatelé sociálních služeb Ministerstvu zdravotnictví, nebudou informacemi obsahujícími osobní údaje.

F. Zhodnocení korupčních rizik navrhovaného řešení (CIA)

Předložený návrh neobsahuje žádná korupční rizika.

G. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná úprava nebude mít za následek žádné bezprostřední dopady na bezpečnost a obranu státu. Lze mít nicméně za to, že včasné přijetí opatření, k němuž návrh orgány ochrany veřejného zdraví zmocňuje, povede k zabránění šíření epidemie a tím i zachování akceschopnosti bezpečnostních složek státu.

II. Zvláštní část

K části první

K § 1

Dochází k vymezení věcného rozsahu navrhované právní úpravy, která je navrhována v souvislosti s potřebou zvládnání epidemie onemocnění COVID-19 a jejích zdravotních, sociálních a ekonomických důsledků. Epidemie onemocnění COVID-19 výrazně zasáhla Českou republiku a primárním účelem navrhované právní úpravy je zamezit šíření tohoto onemocnění a zlikvidovat probíhající epidemii. I s ohledem na rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2020 (č.j. 14 A 41/2020), který některá mimořádná opatření, vydaná Ministerstvem zdravotnictví za účelem omezení šíření onemocnění COVID-19, zrušil, je třeba, i vzhledem k trvajícím nouzovému stavu, upravit zákonné mantinely pro vydání opatření, která by měla za účel zamezit šíření onemocnění COVID-19 v České republice. Jelikož je potřeba lépe specifikovat zákonný základ pro vydání těchto opatření, bylo třeba jej doplnit. Jako vhodnější řešení se ukázala cesta samostatného, byť dočasného zákona, který by doplnil rozsah oprávnění k vydání mimořádných opatření, které jsou doposud stanoveny zákonem o ochraně veřejného zdraví ne zcela šťastně a komplexně vzhledem k potřebám aktuální epidemie.

Z uvedeného důvodu je třeba i vymežit vztah navrhovaného zákona k zákonu o ochraně veřejného zdraví, který oproti této navrhované úpravě má subsidiární povahu a použije se, pokud tento návrh nestanoví v konkrétní oblasti jinak.

K § 2

Stávající ustanovení § 69 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví upravující mimořádná opatření je poněkud nepřehledné a nevyvážené a především ve vztahu k současné epidemii COVID-19 již zastaralé, když neumožňuje adekvátně reagovat na specifika této epidemie. Proto je koncipována nová a zpřesňující procedura, při které Ministerstvo zdravotnictví může za účelem likvidace epidemie COVID-19 nebo nebezpečí jejího opětovného vzniku nařídit mimořádné opatření s celostátní působností, kterým přikáže určitou činnost nebo zakáže nebo omezí určité činnosti nebo služby, jejichž výkonem by mohlo být šířeno onemocnění COVID-19, nebo stanoví podmínky provádění takových činností nebo poskytování takových služeb.

Šíření onemocnění COVID-19, pokud je člověk zdrojem či nositelem nákazy, lze zmírnit či případně eliminovat sníženou mobilitou obyvatelstva. S ohledem na potřebu zmírnění či zabránění šíření onemocnění COVID-19 Ministerstvo zdravotnictví tak proto bude moci nově omezit veřejnou dopravu a/nebo stanovit podmínky jejího provozu.

Mimořádnými opatřeními také bude možné omezit vybrané činnosti nebo služby, kdy je toto omezení důležité zejména v případech mezilidsky přenosných infekčních

onemocnění, jako je právě COVID-19. Při závažné infekci, která se přenáší cestou kontaminovaných kapének (aerosolu), je třeba předcházet koncentraci lidí zejména v uzavřeném prostoru, za případného stanovení dalších podmínek jejich setrvávání v takovém místě. Je proto potřebné mít nástroje, jak regulovat provoz v takových místech – jedná se zejména o obchodní a výrobní provozovny či obchodní centra.

Stejně tak je nutné mít možnosti omezit provozování veřejných činností a služeb spojených s vyšší produkcí kapének a aerosolu, jako jsou bazény, koupaliště, společné sprchy, sauny, wellness centra. Při nákazách přenášených respirační cestou je nezbytné kontrolovat místa s velkým nahromaděním osob, při kterém je daleko snazší přenos nákazy. Tím spíše toto pak platí v případě činností epidemiologicky závažných, jako jsou kadeřnictví, pedikúra, manikúra nebo solárium či kosmetické nebo masérské služby.

S ohledem na výše uvedené principy vedoucí k zamezení či eliminaci onemocnění COVID-19 se též stanovuje možnost zakázat nebo omezit pořádání veřejných nebo soukromých akcí (a to s možností limitace maximálního počtu zúčastněných osob). Během epidemie totiž patří mezi základní protiepidemická opatření přerušování cesty přenosu nákazy v populaci. Největší význam má toto opatření u nákaz přenášených vzdušnou cestou nebo přímým kontaktem. Omezení pohybu a shromažďování se ukázaly jako efektivní nástroj kontroly epidemie COVID-19, pokud je přijat co nejdříve po vypuknutí epidemie. Stávající ustanovení § 69 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně veřejného zdraví již obsahuje zákaz nebo omezení některých akcí, ale jejich výčet není úplný a ani zcela logický (např. uvádí divadelní, ale už ne hudební představení, zná sportovní akce, slavnosti a trhy, ale už ne např. výstavy, veletrhy nebo jiné kulturní či spolkové akce), je tedy třeba jej v obecné rovině doplnit, jak činí navrhované ustanovení § 2 odst. 2 písm. e). Současně se však výslovně z možnosti zákazu či omezení vylučují schůze, zasedání a podobné akce ústavních orgánů, orgánů veřejné moci, soudů a jiných veřejných nebo soukromých osob, které se konají na základě zákona, a shromáždění podle zákona o právu shromažďovacím.

Dále v aktuální platné úpravě absentuje možnost pro omezení výuky nebo jiného provozu vysoké školy nebo stanovení podmínek pro výuku nebo jiný provoz vysoké školy, kdy z principu se jedná o stejná rizika spojená s přenosem onemocnění. Vzhledem k velké kumulaci osob na jednom místě a tím velmi příznivému prostředí pro šíření epidemie se proto navrhuje doplnit možnost uzavřít či omezit provoz i u škol vysokých.

Stávající ustanovení § 69 odst. 1 písm. d) zákona o ochraně veřejného zdraví obsahuje mimořádné opatření, jímž lze přikázat vyčlenit lůžka ve zdravotnických zařízeních. To však samo o sobě nestačí, je zapotřebí mít i dostatečné věcné, technické a personální kapacity k péči o osoby na těchto lůžkách.

Každé infekční onemocnění může mít závažný průběh, vyžadující hospitalizaci spojenou s dostatečnou kapacitou běžných i intenzivních lůžek a dostatečným počtem vyčleněného zdravotnického personálu. Dále může dojít i k infekci zdravotnického personálu, pak je jistá míra reorganizace a centralizace nezbytná, popř. dočasné převedení zaměstnanců na

jiné pracoviště. V rámci řešení epidemie tedy musí dojít k restrukturalizaci zdravotnických zařízení, omezení plánovaných, odkladných operačních výkonů, vyčlenění lůžek pro akutní péči, vyčlenění zdravotnického personálu a oddělení k péči o nemocné postižené epidemií (1). Potřeba oddělení provozů vybraných zdravotnických zařízení a jejich oddělení je klíčovým bodem a nezbytnou součástí nemocniční připravenosti na epidemii (2). V době epidemie je nezbytné mít k dispozici zákonem stanovenou možnost vyhlásit a přijmout tato opatření a postupy ve všech zdravotnických zařízeních, státních i soukromých. Opatření ve zdravotnických zařízeních mají bezprostřední prioritu s cílem: 1) zpomalit požadavek na specializovanou zdravotní péči, jako jsou lůžka na JIP; 2) chránit rizikové skupiny, 3) chránit zdravotnické pracovníky, kteří poskytují péči a 4) minimalizovat vývoz případů do jiných zdravotnických zařízení a komunity. Strategický přístup založený na včasném a důsledném uplatňování těchto opatření pomůže snížit zátěž a tlak na systém zdravotní péče, zejména na nemocnice (3). Příkaz k vyčlenění lůžek nebo věcných, technických nebo personálních kapacit ve zdravotnických zařízeních je součástí řízení a kontroly každé závažné epidemie, v souladu s doporučením Světové zdravotnické organizace (12, 13). Zkušenosti ze současné pandemie COVID-19 potvrzují, že rychlé a dostatečné vyčlenění národní lůžkové a personální kapacity zdravotnických zařízení pro řešení epidemie/pandemie je nezbytný krok k zabránění přeplnění kapacity zdravotnického systému a selhání léčebné péče o nemocné (14).

Nařízení používání ochranných, mycích, čistících nebo dezinfekčních prostředků je nezbytnou součástí bariérových a plošných opatření k zabránění šíření infekce v případě epidemie. Používání těchto prostředků v ohnisku nákazy není možné řešit na individuální bázi, ale musí být aplikováno plošně a všem osobám nacházejících se v ohnisku nákazy. V případě epidemie respirační nákazy, šířené v populaci pomocí kapének, se potvrdil účinek používání ochrany dýchacích cest pomocí roušek. Význam ústních roušek spočívá v kvantitativním omezení šíření kapének respiračních sekretů s původci onemocnění od nakažených osob do prostředí. Tím se omezuje kontaminace prostředí, jak vzduchu, tak i ploch, na kterých tyto kapénky ulpívají. To vede ke snížení rizika nákazy vnímavých osob. Používání ochrany dýchacích cest je jedno z důležitých preventivních opatření, které pomáhá omezit šíření respiračních onemocnění. Ochrana okolí osoby, která nosí roušku, vede k minimalizaci šíření aerosolu a kapek z dýchacích cest při kašlání, kýchání a mluvení. Kapičky větší než 10 μm (velké kapky) jsou často generovány kašlem nebo kýcháním a dochází k jejich uvolňování velkou rychlostí (50 m/s při kýchání, 10m/s při kašli). Díky velikosti a velké rychlosti se tyto velké kapky dostávají na daleko větší vzdálenosti než malé kapky. Velké kapky mohou doletět až do vzdálenosti více jak 2 m (kašel) a více jak 6 metrů (kýchání). Samotné dodržování 2 m distanční vzdálenosti nemusí zabránit přenosu těchto velkých kapek, které mohou obsahovat např. virus. Roušky mohou zabránit šíření těchto velkých kapek. Bariérová opatření (nošení roušek a

omezení shlukování osob) může zdvojnásobit účinek opatření a vést k oploštění křivky pozitivních případů epidemicky se šířící respirační nákazy v populaci (4-7).

Při hromadném výskytu infekčního onemocnění je řada původců přenášena také kontaktem, cestou kontaminovaných rukou a povrchů. Řádné mytí rukou během pandemie chřipkového kmene H1N1 v roce 2009 snížilo riziko chřipky o 38 % a používání roušky o 47 % (15).

Pouhé provádění individuální dezinfekce, např. dezinfekce pouze rukou, je nedostačující a musí být doplněna prováděním plošné dezinfekce odpovídajícími dezinfekčními prostředky. Používání dezinfekčních prostředků je při výskytu epidemie nezbytné zejména v místech, kde dochází k většímu shlukování osob, jako jsou ubytovací prostory, nákupní prostory, prostory škol, kin, divadel, muzeí, vozy hromadné dopravy, kliky dveří, madla, nákupní vozíky (8,9)..

Návrh dále zakotvuje možnost omezení návštěv ve zdravotnických zařízeních, zařízeních sociálních služeb nebo ve věznicích, kdy též hrozí významné riziko z hlediska možnosti šíření onemocnění v rámci těchto zařízení.

Zakotvuje se mimořádné opatření, jímž by bylo možné uložit osobám poskytujícím péči, tj. poskytovatelům zdravotních služeb a poskytovatelům sociálních služeb v týdenním stacionáři, domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory nebo domově se zvláštním režimem (§ 15 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví), příkaz poskytnout Ministerstvu zdravotnictví informace z jejich činnosti za účelem nastavení protiepidemických opatření.

Jedním z nezbytných a důležitých opatření ke kontrole epidemie a plánování dalších postupů je provádění analýz klinických a laboratorních dat (10). Jejich dostupnost a rychlé sdílení na centrální úrovni je klíčovým momentem epidemiologických analýz a prognóz. Jedná se zejména o informace o volných kapacitách a dostupnosti lůžkové a intenzivní péče ve všech lůžkových zdravotnických zařízeních, informace o dostupnosti vybraných diagnostických prostředků, speciálních přístrojů pro léčbu pacientů, personálních kapacitách, kapacitách laboratorních vyšetření. Dostupnost dat ze všech zdravotnických zařízení umožní efektivní využívání nástrojů pro izolaci nemocných osob a karanténu osob podezřelých z nákazy, možnost redistribuce sil a prostředků s následnou minimalizací rizika nedostupnosti diagnostické a léčebné péče. Získané informace mohou být využity pro plánování a modulaci kapacity intenzivní péče pro národní dispečink intenzivní péče, který se vytváří v počátku závažných epidemií.

V případě hromadně se vyskytujících nákaz s komunitním šířením patří vždy mezi ohrožené skupiny institucionalizované osoby. Informace od poskytovatelů sociálních služeb, týkající se počtu klientů, jejich věkového složení, výskytu zdravotních potíží u klientů, personálních a prostorových kapacitách zařízení, přijatých opatření při zvýšeném výskytu nákazy, jsou nezbytné pro analýzu a přijetí účinných protiepidemických opatření nejen v daném zařízení, ale také v celé populaci.

K § 3

Specifikuje se, že mimořádná opatření podle tohoto zákona mohou být nařizována pouze v nezbytně nutném rozsahu a na nezbytnou dobu, tak, aby byla v co největší míře šetřena práva a oprávněné zájmy osob. Současně se výslovně upravuje obsah odůvodnění mimořádného opatření.

Dále se doplňuje podmínka pro Ministerstvo zdravotnictví, aby si v případě, že hodlá nařídit mimořádné opatření podle tohoto zákona, vyžádalo souhlasné vyjádření vlády. Vzhledem k tomu, že se bude jednat o plošné opatření s dopadem na všechny v opatření obecně vymezené subjekty, je potřebné mít určitou pojistku v podobě rozhodování ve sboru, že nedojde k nepřiměřenému zásahu do práv dotčených osob. Pro případ, že by hrozilo nebezpečí z prodlení, navrhuje se umožnit Ministerstvu zdravotnictví, aby takové opatření nařídilo i bez souhlasu vlády, kdy ta jej posoudí alespoň zpětně. V případě, že by s ním nebyl ve stanovené lhůtě 48 hodin alespoň dodatečně vysloven souhlas, opatření by pozbylo platnosti. Lhůta 48 hodin se jeví jako přiměřená jak z hlediska nároků kladených na vládu (možnost zasednout a přijmout usnesení), tak doby, po kterou by případě působilo „neschválené“ mimořádné opatření. Usnesení, kterým vláda vysloví souhlas s opatřením, budou neprodleně zveřejňována, aby byla zajištěna včasná informovanost adresátů.

Jasně se též stanovuje, že mimořádná opatření se vydávají jako opatření obecné povahy, a to bez řízení o návrhu opatření obecné povahy. Tato opatření nabývají účinnosti dnem vyvěšení na úřední desce ministerstva, nestanoví-li ministerstvo pozdější den nabytí jeho účinnosti, a vyvěšují se na dobu nejméně 15 dnů. Ministerstvo zašle toto opatření též krajským hygienickým stanicím, které jsou povinny jej bezodkladně vyvěsit na svých úředních deskách na dobu nejméně 15 dnů.

V neposlední řadě se pak zakotvuje povinnost Ministerstva zdravotnictví vydaná mimořádná opatření zrušit nebo změnit, jakmile pominou nebo se změni důvody, pro něž je nařídilo. Toto ustanovení tak nutí ministerstvo nařízená mimořádná opatření průběžně přezkoumávat a posuzovat jejich odůvodněnost ve vztahu k aktuální situaci.

K § 4

S ohledem na existenci ustanovení § 69 zákona o ochraně veřejného zdraví je třeba v tomto návrhu jasně vymezit vztah mezi těmito normami. Zmocnění ministerstva k vydávání mimořádných opatření podle § 69 a 80 odst. 1 písm. g) zákona o ochraně veřejného zdraví není tímto zákonem dotčeno. Navrhovaný zákon je tak ve vztahu k zákonu o ochraně veřejného zdraví „komplementární“ normou, kdy ministerstvo bude využívat oba zákony současně, podle toho, o jaké opatření (pod definici kterého zákona spadající) půjde. V případě, že by ministerstvo vydávalo podle zákona o ochraně veřejného zdraví opatření s celostátní působností, je přitom třeba postupovat analogicky podle § 3 odst. 1 až 4 tohoto návrhu, tj. včetně potřeby zajistit předchozí souhlas vlády,

kdy v případě jeho absence po 48 hodinách po vydání mimořádného opatření toto opatření pozbyde platnosti.

K § 5

V případě průběhu epidemie COVID-19, i s přihlédnutím k již získaným a analyzovaným datům, je třeba v zájmu informovanosti odborné i laické veřejnosti v rámci transparentního přístupu k výkonu veřejné správy zveřejnit nezbytná data a informace. Ministerstvo bude zveřejňovat aktuální analýzy epidemiologické situace, včetně odhadu dalšího vývoje této situace, data o šíření epidemie COVID-19 v otevřeném a strojově čitelném formátu, jak již ostatně činí i dnes, a informace o platných a účinných mimořádných opatřeních vydaných podle tohoto zákona nebo zákona o ochraně veřejného zdraví.

K § 6

Obdobně jako v § 69 odst. 2 zákona o ochraně veřejného zdraví, i v tomto návrhu se za účelem realizace mimořádných opatření umožňuje, aby orgán ochrany veřejného zdraví požádal o součinnost Policii České republiky. Vzhledem k šíří a možným dopadům navrhovaných mimořádných opatření se však možnost spolupráce v případě Ministerstva zdravotnictví rozšiřuje i o další základní složky integrovaného záchranného systému a Armádu České republiky, za předpokladu, že požadovanou pomoc mohou fakticky poskytnout.

K § 7

Ministerstvu se umožňuje usměrňovat, koordinovat a kontrolovat činnost poskytovatelů zdravotních služeb nebo poskytovatelů sociálních služeb v týdenním stacionáři, domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory nebo domově se zvláštním režimem, a to výhradně za účelem koordinace a naplňování opatření, která v souvislosti s epidemií onemocnění COVID-19 vydalo. Toto opatření je nezbytně nutné, aby mohlo být proti šíření onemocnění postupováno jednotně a nedocházelo k ohrožení osob, kterým jsou v zařízeních poskytovány služby.

Zároveň se doplňuje možnost svolání Ústředního krizového štábu, o které může Ministerstvo zdravotnictví požádat vládu, aby mohlo dojít k lepší koordinaci realizace mimořádných opatření.

K § 8 a 9

Jelikož je třeba pro zamezení šíření či vzniku epidemie třeba dodržovat vydaná mimořádná opatření, je nutné zajistit jejich vynutitelnost. Osoby, které nesplní některou z povinností, které jim jsou uloženy mimořádnými opatřeními podle tohoto zákona, bude možné sankcionovat formou pokuty, a to až do výše 3 milionů korun. Ke stanovení této maximální možné výše pokuty došlo při zohlednění závažnosti situace, za které mají být mimořádná opatření vydávána. Je v širokém společenském zájmu, aby pravidla stanovená mimořádnými opatřeními, která mají za cíl zamezit šíření či vzniku epidemie onemocnění COVID-19, byla dodržována. Jejich porušení může mít fatální individuální, ale i celospolečenské zdravotní i ekonomické dopady. Z toho důvodu je třeba stanovit maximální možnou výši sankce dostatečně vysokou, aby plnila jak funkci preventivní, tak represivní. Výše udílené pokuty samozřejmě bude záviset na konkrétním případě, který bude muset být v rámci správního řízení vždy individuálně zhodnocen, a to se všemi jeho okolnostmi. Zároveň je třeba zohlednit, že potenciální okruh osob, kterým budou povinnosti ukládány, je značně pestrý, a to od osob fyzických až po velké korporace a je proto třeba pamatovat na to, aby případná sankce splnila svůj účel i ve vztahu k velikosti subjektu, který pravidla porušil a jeho odpovědnosti.

Mírnější sankce jsou nicméně stanoveny v případě, kdy jde z hlediska zvládnutí epidemie COVID-19 o méně zásadní opatření. Pro nedodržení zákazu nebo omezení návštěv ve zdravotnických zařízeních, zařízeních sociálních služeb nebo ve věznicích a pro neuposlechnutí příkazu poskytnout informace Ministerstvu zdravotnictví, jde-li o osoby poskytující péči, se proto stanoví sankce do výše 50 000 Kč. V případě nedodržení příkazu používat ochranné, mycí, čistící nebo dezinfekční prostředky a další protiepidemická opatření (nedošlo-li k nedodržení tohoto opatření v rámci poskytování zdravotních nebo sociálních služeb) se pak stanoví sankce do výše 100 000 Kč.

Projednání přestupku přísluší vždy místně příslušné krajské hygienické stanici, ledaže jde o projednání příkazem na místě, kdy je příslušným orgánem Policie České republiky nebo strážník obecní policie.

V případě opakovaného páčání přestupkových jednání (po nabytí právní moci rozhodnutí o stejném přestupku) se zakotvuje zosílený sankční mechanismus, a to v pokutě až do výše 4 milionů korun, jelikož je třeba odrazovat od opakovaných protiprávních jednání subjekty, které by tak hodlaly činit.

Zakotvena je nově i otázka evidence přestupků, kdy přestupky spáchané podle § 8 odst. 2 písm. a) budou nově zapisovány do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů.

K části druhé

Změnou zákona o státních hmotných rezervách se v souvislosti s vyhlášenými opatřeními stanovuje právní rámec pro možnost poskytování pohotovostních zásob ze zásob Státních hmotných rezerv pro potřeby zajištění efektivity mimořádných opatření ke zvládnutí epidemie onemocnění COVID-19.

K části třetí

V zákoně o ochraně veřejného zdraví se novelou stanoví možnost zřídit službu mobilní aplikace pro účely epidemiologického šetření. Ustanovení tak dává oprávnění ze zákona pro Ministerstvo zdravotnictví a krajské hygienické stanice dále vyvíjet a využívat data z mobilní aplikace e-Rouška.

Návrh dále obsahuje úpravu spočívající v zapojení ČR (konkrétně aplikace eRouška) do systému EFGS, kde je nutné v rámci zapojení do systému zajistit správu a předávání dat z této aplikace, a to dat specifikovaných v čl. 1 bodu 5 prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2020/1023 ze dne 15. července 2020, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2019/1765, pokud jde o přeshraniční výměnu údajů mezi vnitrostátními mobilními aplikacemi pro vysledování kontaktů a varování s ohledem na boj proti pandemii COVID-19.

Provoz samotné služby mobilní aplikace neslouží ke sběru osobních informací, ani k poskytování jakýchkoliv osobních údajů orgánům ochrany veřejného zdraví. Služba zpracovává anonymizované kódy zařízení, která se dostala do blízkosti po epidemiologicky významnou dobu. Služba sama o sobě přímo neumožňuje identifikaci infikované osoby s výjimkou případu, kdy v daný čas se dostaly do blízkosti pouze dvě zařízení. V takovém případě je možné dovodit identitu infikované osoby.

Používání služby mobilní aplikace je zcela dobrovolné a uživatel musí s podmínkami používání služby vždy souhlasit a děje se tak prostřednictvím jeho vůle aplikaci nainstalovat a používat.

Dále se zakládá možnost krajským hygienickým stanicím, potažmo Ministerstvu zdravotnictví, v případě potřeby přenést na jiný subjekt výkon činností prováděných v rámci epidemiologického šetření, které spočívají ve zjišťování informací důležitých pro epidemiologické šetření. Důvodem této úpravy jsou zkušenosti z průběhu stávající epidemie, kdy se ukazuje, že činnosti jako tzv. trasování nejsou zvládnutelné při standardní personální kapacitě hygienické služby. Z povahy věci se přitom jedná o dočasnou záležitost. Za účelem zajištění těchto činností by byla s vybraným subjektem uzavírána veřejnoprávní smlouva. Výběr takové osoby bude prováděn postupem podle zákona o zadávání veřejných zakázek. Obsahem smlouvy pak musí být ujednání o výši úhrady nákladů souvisejících s výkonem přenesených činností a úprava ochrany osobních údajů. Vedle toho se výslovně upravuje, že na fyzickou osobu, vykonávající na základě této smlouvy uvedené činnosti, se vztahuje povinnost mlčenlivosti.

Zároveň se obdobně jako v zákoně o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 pro případ opakovaného páchání přestupkových jednání zakotvuje zostřený sankční mechanismus.

Zakotvena je obdobně i otázka evidence dotčených přestupků, kdy přestupky spáchané podle § 92n odst. 1 písm. b) budou nově zapisovány do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů.

K části čtvrté

Současná epidemická situace v ČR je velice vážná. Při pohledu na aktuální dynamiku šíření a prediktivní scénáře vývoje nelze pro nejbližší dny a až týdny očekávat výraznější zlepšení situace, i v dalším období lze očekávat vysoké denní počty nově diagnostikovaných případů COVID19 v řádu vyšších tisíců (pracovní dny), jelikož onemocnění stále výrazně prostupuje populací (komunitní šíření).

Velice vážná a dlouhodobě neudržitelná je však i současná situace žáků a studentů, a to z hlediska psychologického, sociálního a vzdělávacího.

Postupné zavedení plošného a pravidelného screeningu na přítomnost viru COVID-19 pomocí kombinace neinvazivních Ag testů a PCR konfirmace v souladu s dlouhodobě deklarovanou prioritizací jednotlivých skupin žáků a studentů je významným předpokladem obnovení prezenční školní docházky v připravených režimových opatřeních i v současné nepříznivé epidemické situaci. Pravidelné testování by mělo doplnit další modely zpřísněných režimových opatření na školách, a přispět tak k bezpečnějšímu a stabilnímu prezenčnímu vzdělávání ve školách.

Obdobná situace a postup se může v budoucnu objevit při zvládnání jiných epidemií a je proto třeba najít systémový nástroj, jakým bude stát schopen školám a školským zařízením zajistit dodatečné finanční prostředky na realizaci opatření, které vláda svým krizovým opatřením vyhlášeným podle krizového zákona nebo Ministerstvo zdravotnictví svým mimořádným opatřením podle zvláštního zákona nařídí.

Platné znění zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v případě škol a školských zařízení zřizovaných kraji, obcemi a dobrovolnými svazky obcí poměrně striktně vymezuje, na jaký účel lze použít finanční prostředky ze státního rozpočtu a za jaké druhy výdajů je pak zodpovědný zřizovatel právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení. Aktuálně připravovaná opatření (Ag testy, respirátory atp.), umožňující alespoň částečný návrat žáků do škol, není možné hradit z finančních prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu podle školského zákona a jejich pořízení je tak možné zajistit buď z prostředků zřizovatele nebo za pomoci centrálního nákupu a distribuce ze strany státu.

Obě tyto varianty však nelze považovat za optimální, neboť závisí na aktivním přístupu zřizovatele školy, kterému v důsledku epidemie klesají daňové příjmy, nebo na poměrně neflexibilním nástroji centrálního nákupu s následným zajištěním distribuce až cca 10 000 právnických osob. V případě neveřejných škol je sice možné i tyto druhy výdajů hradit z dotace poskytované ze státního rozpočtu podle školského zákona, resp. zákona č.

306/1999 Sb., o poskytování o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, ale tento druh výdajů není možné zohlednit v normativních sloužících k běžné činnosti neveřejných škol a školských zařízení, což může opět vyústit ve velmi malou ochotu vládní opatření naplnit.

Navrhuje se proto do školského zákona doplnit mimořádný institut, který umožní Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy v průběhu roku se souhlasem vlády stanovit další finanční prostředky státního rozpočtu na výdaje spojené s činností škol a školských zařízení nezbytné k naplnění krizového opatření vlády vyhlášeného podle krizového zákona nebo mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví podle zvláštního zákona, a to pro jednotlivé právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení. Vyžadovaný souhlas vlády zajistí, že kroky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy budou zcela v souladu s vyhlášenými opatřeními – pomohou je implementovat, a zároveň budou garantovat, že na daný účel bude zajištěn dostatečný objem finančních prostředků dle možností státního rozpočtu. Pro zjednodušení a zrychlení celého procesu financování bude Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy stanoveno a zveřejněno ve Věstníku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

a) podmínky a kritéria pro poskytnutí těchto dalších finančních prostředků a

b) účel, na který může právnická osoba tyto další finanční prostředky použít, a případně další podmínky, které musí právnická osoba v souvislosti s použitím těchto dalších finančních prostředků splnit.

To má za cíl, aby jednotlivé právnické osoby byly „osvobozeny“ od povinnosti podávat žádost o poskytnutí dotace a zároveň, aby krajské úřady nebyly povinny na tyto prostředky uzavírat veřejnoprávní smlouvy. Finanční toky pak budou využívat již zavedený mechanismus popsáný v § 163 odst. 1 školského zákona.

K části páté a šesté

S přihlédnutím k tomu, že v rámci zvládnání epidemie onemocnění COVID-19 byla přijata řada zákonů v gesci jiných resortů, kde se tyto ve vymezení svého předmětu odkazují na mimořádná opatření již přijatá podle zákona o ochraně veřejného zdraví, je třeba pro zachování kontinuity a právní jistoty rozšířit toto vymezení i na ustanovení § 2 navrhovaného zákona. Změna se týká zákona:

- č. 161/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii a o změně zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
- č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu.

K části sedmé – účinnost

S ohledem na potřebu rychlé reakce v otázce zvládnání epidemie COVID-19 i po skončení nouzového stavu se navrhuje, aby návrh nabyl účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení.

Reference

1. WHO. Hospital Preparedness for Epidemics. WHO guidelines, 2014. Dostupné na: <https://www.who.int/publications-detail/hospital-preparedness-for-epidemics>
2. WHO. Regional Office for Europe. Hospital preparedness checklist for pandemic influenza. 2009. http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0004/78988/E93006.pdf
3. ECDC. Coronavirus disease 2019 (COVID-19) pandemic: increased transmission in the EU/EEA and the UK – seventh update, 25 March 2020. Stockholm: ECDC; 2020. <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/rapid-risk-assessment-coronavirus-disease-2019-covid-19-pandemic>
4. van der Sande M, Teunis P, Sabel R (2008) Professional and Home-Made Face Masks Reduce Exposure to Respiratory Infections among the General Population. PLoS ONE 3(7): e2618. doi:10.1371/journal.pone.0002618. Dostupné na: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2440799/>
5. Leung NHL, Chu DKW, Shiu EYC et al. Respiratory virus shedding in exhaled breath and efficacy of face masks. Nature Medicine 2020. DOI:10.21203/rs.3.rs-16836/v1. Dostupné na: <https://doi.org/10.1038/s41591-020-0843-2>
6. European Centre for Disease Prevention and Control. Using face masks in the community. Stockholm: ECDC; 2020. Dostupné na: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/using-face-masks-community-reducing-covid-19-transmission>
7. Davies A, Thompson KA, Giri K et al. Testing the Efficacy of Homemade Masks: Would They Protect in an Influenza Pandemic? Disaster Medicine and Public Health Preparedness 2013;7(4): 413-418. DOI: 10.1017/dmp.2013.43 Dostupné na: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7108646/>
8. WHO. Operational considerations for COVID-19 management in the accommodation sector. Interim guidance. 2020. Dostupné na: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331638/WHO-2019-nCoV-Hotels-2020.1-eng.pdf>
9. CDC. Cleaning and Disinfection for Community Facilities. Interim Recommendations for U.S. Community Facilities with Suspected/Confirmed Coronavirus Disease 2019 (COVID-19). Dostupné na: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/organizations/cleaning-disinfection.html>
10. Polonsky JA, Baidjoe A, Kamvar ZN et al. Outbreak analytics: a developing data science for informing the response to emerging pathogens. Phil. Trans. R. Soc. 2019;B

374: 20180276. Dostupné na:

<https://royalsocietypublishing.org/doi/pdf/10.1098/rstb.2018.0276>

11. Kraemer MUG, Yang CH, Gutierrez B et al. The effect of human mobility and control measures on the COVID-19 epidemic in China. *Science* 01 May 2020;368 (6490):493-497. DOI: 10.1126/science.abb4218. Dostupné na:

<https://science.sciencemag.org/content/368/6490/493>

12. WHO. WHO global influenza preparedness plan The role of WHO and recommendations for national measures before and during pandemics. 2005. Dostupné na:

https://www.who.int/csr/resources/publications/influenza/WHO_CDS_CSR_GIP_2005_5.pdf

13. WHO. Pandemic Influenza Preparedness and Response a WHO guidance document. 2009. **ISBN:** 978 92 4 154768 0. Dostupné na:

https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44123/9789241547680_eng.pdf?sequence=1

14. Cavallo JJ, Donoho DA, Forman HP. Hospital Capacity and Operations in the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Pandemic—Planning for the Nth Patient. *JAMA Health Forum*, March 17, 2020. Dostupné na: <https://jamanetwork.com/channels/health-forum/fullarticle/2763353>

15. Saunders-Hastings P, Crispo JAG, Sikora L, Krewski D. Effectiveness of personal protective measures in reducing pandemic influenza transmission: A systematic review and meta-analysis. *Epidemics*. 2017 Sep;20:1-20. doi: 10.1016/j.epidem.2017.04.003.

16. Thomas K. Dasaklis, Costas P. Pappis, Nikolaos P. Rachaniotis. Epidemics control and logistics operations: A review. *International Journal of Production Economics*, Volume 139, Issue 2, 2012, Pages 393-410.

V Praze dne 15. února 2021

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.

Ministr zdravotnictví:

doc. MUDr. Jan Blatný, Ph.D., v.r.

Vládní návrh zákona
o mimořádných opatřeních při epidemii
onemocnění COVID-19 a o změně některých
souvisejících zákonů

Platné znění s vyznačením změn souvisejících zákonů

Změna zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů

§ 4e

(1) Správa může na základě žádosti Ministerstva zdravotnictví a v souvislosti s plněním úkolů k zajištění ochrany veřejného zdraví⁹⁾ poskytnout pro potřeby správního úřadu, orgánu územní samosprávy, základních složek integrovaného záchranného systému a Armády České republiky v nezbytném rozsahu pohotovostní zásoby formou jejich bezúplatného použití. Ustanovení § 14 odst. 7, § 19 odst. 1, § 19b a 19c zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích^{1b)} se nepoužijí.

(2) Spotřebované pohotovostní zásoby poskytnuté podle odstavce 1 musí být Správě uhrazeny Ministerstvem zdravotnictví.

(3) Pohotovostní zásoby poskytnuté podle odstavce 1, které nebyly spotřebovány, je příjemce povinen vrátit Správě do 60 dnů ode dne jejich poskytnutí. Po této lhůtě je příjemce oprávněn užívat poskytnuté pohotovostní zásoby pouze na základě smlouvy uzavřené se Správou, popřípadě zápisu^{1b)} pořízeného se Správou. Návrh smlouvy, popřípadě zápisu, zpracuje Správa na základě žádosti podané příjemcem. Pokud příjemce žádost v uvedené lhůtě nepředloží, je užívání pohotovostních zásob neoprávněným použitím majetku, k němuž má Správa příslušnost hospodařit. V případě nevrácení pohotovostních zásob se postupuje podle právních předpisů upravujících hospodaření s majetkem státu.

⁹⁾ Zákon č. .../2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů.

...

Změna zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

§ 62a

Epidemiologické šetření

(1) Příslušné orgány ochrany veřejného zdraví jsou oprávněny provádět epidemiologické šetření zaměřené zejména na ověření diagnózy a zjištění ohniska nákazy (§ 65). Osoby jsou povinny sdělit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví na jeho výzvu okolnosti důležité v zájmu epidemiologického šetření.

(2) **Ministerstvo zdravotnictví a krajské hygienické stanice jsou oprávněny zřídit službu mobilní aplikace pro účely epidemiologického šetření a zpracovávat osobní údaje o prostorové blízkosti uživatelů, zjištěné vzájemnou interakcí jejich zařízení, a s tím související informace. Ministerstvo zdravotnictví je dále oprávněno spravovat a v rozsahu určeném v prováděcím rozhodnutí Komise (EU) 2019/1765 předávat údaje podle věty první pro epidemiologické šetření.¹⁰⁵⁾**

(3) Krajská hygienická stanice nebo Ministerstvo zdravotnictví může uzavřít s fyzickou nebo právnickou osobou, která prokáže, že má nastaven systém pro zpracování osobních údajů v souladu s nařízením GDPR, veřejnoprávní smlouvu za účelem přenesení výkonu činností prováděných v rámci epidemiologického šetření, které spočívají ve zjišťování informací důležitých pro epidemiologické šetření.

(4) Veřejnoprávní smlouva podle odstavce 3 obsahuje výčet činností, jejichž výkon má být přenesen, a podmínky jejich výkonu, zejména

a) úpravu úhrady nákladů souvisejících s výkonem přenesených činností,

b) úpravu ochrany a zpracování osobních údajů,

c) stanovení doby, na kterou je veřejnoprávní smlouva uzavírána,

d) stanovení podmínek a důvodů pro výpověď veřejnoprávní smlouvy.

(5) Na fyzickou osobu vykonávající činnosti na základě veřejnoprávní smlouvy podle odstavce 3 se vztahuje § 89 obdobně.

...

§ 92n

Přestupky na úseku zajištění plnění oprávnění orgánu ochrany veřejného zdraví

(1) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

a) nesplní povinnost podle právního předpisu krajské hygienické stanice vydaného podle § 85,

b) nesplní povinnost uloženou mimořádným opatřením vydaným podle § 80 odst. 1 písm. g) nebo podle § 82 odst. 2 písm. m) k ochraně zdraví fyzických osob při epidemii, nebezpečí jejího vzniku, živelné pohromě nebo jiné mimořádné události,

c) poruší dočasný zákaz používání výrobku uložený podle § 80 odst. 5 nebo nedodrží dočasné pozastavení nebo omezení zvláštního opatření nebo jiného přímo použitelného předpisu Evropské unie podle § 80 odst. 7,

d) postupuje v rozporu s rozhodnutím vydaným podle § 84 odst. 1 písm. l),

e) nezajistí zpracování hodnocení zdravotních rizik uložené podle § 84 odst. 1 písm. q),

f) nesplní povinnost pozastavit výkon činnosti uloženou podle § 84 odst. 1 písm. b) nebo obnoví činnost, která byla pozastavena, zakázána nebo omezena v rozporu s § 84 odst. 2,

g) nesplní povinnost okamžitého uzavření provozovny uloženou podle § 84 odst. 1 písm. r) nebo otevře provozovnu v rozporu s § 84 odst. 3,

h) v rozporu s § 62a nesdělí okolnost důležitou v zájmu epidemiologického šetření,

i) se nepodrobí opatření uloženému podle § 82 odst. 2 písm. l), nebo

j) neumožní zaměstnanci orgánu ochrany veřejného zdraví nebo přizvané fyzické osobě realizaci oprávnění podle § 51 odst. 1 písm. c) nebo § 88 odst. 6, 7 nebo 8.

(2) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba, která má ve vlastnictví, správě nebo užívání prostor, zařízení nebo pozemek, na nichž má být prováděno ochranné opatření podle § 68 odst. 1, se dopustí přestupku tím, že v nezbytném rozsahu neposkytne příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví součinnost při organizování nebo provádění ochranného opatření.

(3) Za přestupek lze uložit pokutu do

a) 3 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a), b), c), d), f), g), h) nebo i),

b) 500 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. e),

c) 100 000 Kč, jde-li o přešupek podle odstavce 1 písm. j) nebo odstavce 2. (4) Je-li přešupek podle odstavce 1 písm. b) spáchán opakovaně po nabytí právní moci rozhodnutí o stejné přešupku, uloží se pokuta do 4 000 000 Kč.

(4) Je-li přešupek podle odstavce 1 písm. b) spáchán opakovaně po nabytí právní moci rozhodnutí o stejné přešupku, uloží se pokuta do 4 000 000 Kč.

...

§ 93

Společná ustanovení k přešupkům

(1) Přešupky podle tohoto zákona projednává krajská hygienická stanice, Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra. Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra projednává přešupky podle své působnosti stanovené v § 83.

(2) Pokuty vybírá orgán, který je uložil; vymáhá je celní úřad.

(4) Pravomocné rozhodnutí o přešupku podle § 92n odst. 1 písm. b) se zapisuje do evidence přešupků vedené Rejstříkem trestů.

(5) Přešupek podle § 92n odst. 1 písm. b) je spáchán opakovaně, jestliže od nabytí právní moci rozhodnutí o stejné přešupku, z něhož byl obviněný uznán vinným, do jeho spáchání neuplynulo 12 měsíců.

...

Změna zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

§ 163

Další výdaje státního rozpočtu pro školy a školská zařízení zapsaná ve školském rejstříku

(1) Ministerstvo poskytuje finanční prostředky na úhradu nezbytných prokazatelných nákladů spojených s konáním závěrečných zkoušek, maturitních zkoušek a absolutorí v konzervatoři podle § 113c.

a) krajskému úřadu na zvláštní účet kraje pro školy a školská zařízení, které nezřizuje ministerstvo, registrované církve nebo náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy; 6) krajský úřad v přenesené působnosti tyto finanční prostředky přiděluje právnickým osobám vykonávajícím činnost těchto škol a školských zařízení a o přidělení finančních prostředků následně informuje zastupitelstvo kraje,

b) právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které zřizuje ministerstvo a registrované církve nebo náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy. 6)

(2) Zákon o státním rozpočtu stanoví výše dotací ze státního rozpočtu k částečné úhradě výdajů na provoz právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení, které zřizují svazky obcí.

(3) Ministerstvo může v průběhu roku se souhlasem vlády stanovit další finanční prostředky státního rozpočtu na výdaje spojené s činností škol a školských zařízení nezbytné k naplnění krizového opatření vlády vyhlášeného podle krizového zákona nebo mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví podle zvláštního zákona, a to pro jednotlivé právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení. Ministerstvo stanoví a zveřejní ve Věstníku

a) podmínky a kritéria pro poskytnutí těchto dalších finančních prostředků a

b) účel, na který může právnická osoba tyto další finanční prostředky použít, a případné další podmínky, které musí právnická osoba v souvislosti s použitím těchto dalších finančních prostředků splnit.

(4) Další finanční prostředky podle odstavce 3 ministerstvo poskytuje postupem podle odstavce 1 a krajský úřad má povinnost je právnickým osobám poskytnout.

...

Změna zákona č. 161/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

§ 1

Mimořádná opatření při epidemii

(1) Mimořádným opatřením při epidemii se pro účely tohoto zákona rozumí krizové opatření přijaté vládou České republiky v době nouzového stavu z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ a mimořádné opatření vydané Ministerstvem zdravotnictví na základě § 69 odst. 1 písm. i), § 69 odst. 2 a § 80 odst. 1 písm. g) zákona o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů **a podle § 2 zákona č. .../2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů**, k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem, která se týkají zákazu volného pohybu osob na území České republiky, opatření v oblasti cest do a ze zahraničí, opatření na státních hranicích České republiky, opatření o zákazu kulturních, sportovních a dalších akcí, opatření v oblasti maloobchodu, opatření v oblasti školní docházky a vzdělávacích akcí a omezení v oblasti činnosti úřadů a samospráv.

...

Změna zákona č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu

§ 1

Vymezení pojmů

(1) Nouzovým stavem se pro účely tohoto zákona rozumí nouzový stav vyhlášený v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona o bezpečnosti České republiky vládou České republiky v roce 2020 z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu nového koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky.

(2) Mimořádným opatřením při epidemii se pro účely tohoto zákona rozumí

a) krizové opatření podle § 2 písm. c) krizového zákona přijaté vládou České republiky v době nouzového stavu,

b) mimořádné opatření vydané v roce 2020 Ministerstvem zdravotnictví na základě § 69 odst. 1 písm. b) nebo § 69 odst. 1 písm. i), § 69 odst. 2 a § 80 odst. 1 písm. g) zákona o ochraně veřejného zdraví **a podle § 2 zákona č. .../2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů**, k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS CoV-2,

c) mimořádné opatření vydané v roce 2020 krajskou hygienickou stanicí na základě § 69 odst. 1 písm. b), § 69 odst. 2, § 82 odst. 1 a § 82 odst. 2 písm. m) zákona o ochraně veřejného zdraví k zamezení dalšího šíření onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS CoV-2.

ROZDÍLOVÁ TABULKA

Návrh zákona o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů

Předkladatel: Ministerstvo zdravotnictví

Navrhovaný právní předpis		Odpovídající předpis EU		
Ustanovení	Obsah	CELEX číslo	Ustanovení	Obsah
Část druhá § 10	(2) Ministerstvo zdravotnictví a krajské hygienické stanice jsou oprávněny zřídit službu mobilní aplikace pro účely epidemiologického šetření a zpracovávat osobní údaje o prostorové blízkosti uživatelů, zjištěné vzájemnou interakcí jejich zařízení, a s tím související informace. <u>Ministerstvo zdravotnictví je dále oprávněno spravovat a v rozsahu určeném v prováděcím rozhodnutí Komise (EU) 2019/1765 předávat údaje podle věty první pro epidemiologické šetření.</u> ¹⁰⁵⁾	32020D1023	Čl. 1 bod 5	<p>5) Vkládá se nový článek 7a, který zní: „Článek 7a Přeshraniční výměna údajů mezi vnitrostátními mobilními aplikacemi pro vysledování a varování přes federační bránu</p> <p>1. Pokud se osobní údaje vyměňují přes federační bránu, zpracování se omezí na účely usnadnění interoperability vnitrostátních mobilních aplikací pro vysledování kontaktů a varování v rámci federační brány a kontinuitu vysledování kontaktů v přeshraničním kontextu.</p> <p>2. Osobní údaje uvedené v odstavci 3 se přenášejí do federační brány v pseudonymizovaném formátu.</p> <p>3. Pseudonymizované osobní údaje vyměňované přes federační bránu a zpracovávané ve federační bráně zahrnují pouze tyto informace: a) klíče přenášené vnitrostátními mobilními aplikacemi pro vysledování kontaktů a varování do 14 dnů před datem odeslání klíčů; b) údaje z protokolů související s klíči v souladu s protokolem technických specifikací používaným v zemi původu klíčů; c) ověření nákazy; d) země zájmu a zemi původu klíčů.</p> <p>4. Určené vnitrostátní orgány nebo úřady zpracovávající osobní údaje ve federační bráně jsou společnými správci údajů zpracovávaných ve federační bráně. Příslušné odpovědnosti společných správců jsou rozděleny v souladu s přílohou II. Každý členský stát, který má zájem o účast v přeshraniční výměně údajů mezi vnitrostátními mobilními aplikacemi pro vysledování kontaktů a varování, uvědomí předem Komisi o svém záměru a uvede vnitrostátní orgán nebo úřad, který určil jako odpovědného správce.</p> <p>5. Komise je zpracovatelem osobních údajů zpracovávaných v rámci federační brány. Jako zpracovatel zajistí Komise bezpečnost zpracování, včetně přenosu a hostování osobních údajů, ve federační bráně a plní povinnosti zpracovatele stanovené v příloze III.</p> <p>6. Komise a vnitrostátní orgány s oprávněním k přístupu do federační</p>

				brány pravidelně testují, posuzují a hodnotí účinnost technických a organizačních opatření pro zajištění bezpečnosti zpracování osobních údajů ve federační bráně. 7. Aniž je dotčeno rozhodnutí společných správců ukončit zpracování ve federační bráně, provoz federační brány se deaktivuje nejpozději 14 dnů poté, co všechny připojené vnitrostátní mobilní aplikace pro vysledování
--	--	--	--	---

Číslo předpisu EU (CELEX číslo)	Název předpisu EU
32020D1023	Prováděcí rozhodnutí Evropské komise, prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2020/1023 ze dne 15. července 2020, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2019/1765, pokud jde o přeshraniční výměnu údajů mezi vnitrostátními mobilními aplikacemi pro vysledování kontaktů a varování s ohledem na boj proti pandemii COVID-19